

Raw: *Makians*

XII, 1re.

1799.

12 F E S T I V M
IESV CHRISTI NATALE

PIE CELEBRANDVM
AMPLISSIMI SENATVS ACADEMICI
AVCTORITATE

INDICIT

D. IOANNES GVILELMVS RAV
THEOL. PROF. P. O. ECCLES. PALAEOPOLIT. PAST.
ET ILL. GYMNAS. SCHOLARCHA

1914. 2336

*Quo consilio Iesus Cbristus parabolam de decem virginibus
Matth. XXV, 1—13. proposuerit, anquiritur.*

To 1724

ERLANGAE
TYPIS A. E. IVNGE MDCCXCVIII

1744

4137

549

de 8d III

M T S T V M

CHRISTIANITÄT

PIE CHTERANDVM

INSTITUTUM SCIENTIARVM ACADEMICARVM

AUTORITATE

INDICIT

D. JOHANNES GUILIELMUS RAV

INSTITUTUM SCIENTIARVM ACADEMICARVM

INSTITUTUM SCIENTIARVM ACADEMICARVM

ON THE ...

... ..

... ..

Parabolam de decem virginibus, partim prudentibus, partim imprudentibus, Matth. XXV, 1—13. eo consilio a Iesu fuisse propositam, ut cultores suos, qui adventum ipsius exspectare debebant, excitaret ad vigilantiam, ipse declarat in *επιμνησθητε* subjuncto v. 13. quod his continetur verbis: *wigilate igitur, cum nec tempus sciatis, nec horam a*). Quemadmodum enim virgines prudentes, quae ad excipiendum sponsum paratae erant, coenae nuptialis participes factae, imprudentes autem ab ejus usu exclusae sunt: ita futurum esse, Iesus significat, ut alii ex adventu ipsius fructum capiant uberimum, alii contra detrimentum. Sed de quonam adventu cogitari voluerit, in controversiam vocatur ab interpretibus. In duas maxime abeunt partes. Alii nimirum adventum Iesu Christi ad iudicium extremum

A 2

intel-

a) Quae in vulgaribus editionibus addi solent verba: *εν η̄ ο̄ ῡιος αν̄θρωπων ερχεται*, ea spuria esse, ex eo intelligitur, quod a multis iisque antiquissimis codicibus, a multis antiquis versionibus, et a pluribus patribus omittuntur. Procul dubio a librario quodam e c. XXIV, 44. sumpta et loco nostro afficta sunt. V. *Millii, Bengelii, Werssenii et Griesbachii* libri huc spectantes.

intelligunt: atque haec sententia plerisque, credo, placuit. Alii contra eum de adventu suo ad poenas, de populo judaico sumendas, loquutum esse statuunt *b*). (Nam bellum huic populo a Romanis illatum, et, quae inde consequuta est, excisio Hierosolymorum totiusque reipublicae judaicae everfio Christo, tamquam vindici, in libris N. T. tribuitur isque ad ulciscendam Iudaeorum impietatem de coelo venturus dicitur, velut Matth. XVI, 27. 28. XXIV, 27. 30. Luc. XXI, 27.) Inter eos, qui posteriorem defendunt explicationem, et Iesum in parabola de decem virginibus ad interitum reipublicae judaicae spectasse contendunt, praecipue eminent

b) Sunt etiam, qui omnia, quae a v. r. cap. XXV. usque ad v. 30. dicuntur, ad utrumque Christi adventum referenda esse putent, quam sententiam in primis defendit *Rosenmüller* (Schol. in N. T. to. I. p. 448. f.) Nam „apostolos et christianos illius aetatis, ait, in ea fuisse opinione, „utrumque adventum satis propinquo intervallo conjunctum fore, „ignorasse saltem, num excidium Hierosolymorum et iudicium universale uno eodemque tempore, an vero alterum post aliquot annos, „alterum elapso demum multorum seculorum spatio eventum habitura „sint.“ Hoc posterius quidem recte, si quid iudico, affirmatur et demonstrari facile potest. Verum h. l. non quaeritur, quid apostoli aliique Christi sectatores senserint, sed quam ipse habuerit protuleritque sententiam. Eum autem optime scivisse, quam longo temporis intervallo alter adventus disjunctus fuerit ab altero, dubio caret. Itaque vel illum, vel hunc seorsum intelligendum esse, existimo.

eminent *Michaelis c)*, *Mofche d)*, *Eckermann e)*, *Hessel f)*, *Stolz g)*, auctor *enchiridii exegetici h)* et *Seyffarth i)*. Equidem non dubito, quin horum viro-
rum sententia sit praefenda; sed puto tamen, eam paulo magis firmari posse, quam ab iis factum est. Itaque nunc in eo occupabor, ut partim rationes, ob quas mihi vera esse videatur, strictim exponam, partim objectionibus liberem.

Primo quidem loco pro hac explicatione pugnat orationis contextus, quippe qui clare docet, Iesum in parabola de decem virginibus non de alia re esse loquutum, quam cap. XXIV. tractaverat. Nam cap. XXV, 1. statim sic pergit: *Τότε ὁμοιωθησεται ἡ βασιλεία των σερων δεκα παρθενοις*, cet. Illud *τοτε* argumentum sequentis orationis manifesto copulat cum superiori, atque declarat, illud, quod in hac parabola proponitur, ad idem fere

A 3

- c) Anmerkk. zu seiner Veberfetz. d. N. T. to. I. p. 253.
- d) Erklärung aller Sonn- u. Festt. Evangel. to. III. p. 2116. ff.
- e) Theolog. Beiträge, vol. II. part. I. p. 116.
- f) Die Bibel alt. u. N. Test. to. VIII. p. 231.
- g) Erläuterungen zum N. T. part. I. p. 149. f.
- h) Exeget. Handbuch des N. T. part. I. p. 237. edit. tert.
- i) Veberfetz. u. Erklärung der gewöhl. Epist. u. Evangel. part. VI. p. 116. f.

fere tempus esse referendum, quo ante dicta futura esse prae-nunciuntur. Igitur *τὸτε* h. l. est *tunc*, s. *eodem tempore k)*. Iam cum Iesus cap. XXIV. nihil aliud, nisi bellum iudaicum et excidium Hierosolymorum totiusque republicae iudaicae praedixerit, ut ab aliis abunde demonstratum est ^{l)}: consequens est, ut parabola de decem virginibus, quae per voculam *τὸτε* huic praedictioni nectitur, de eodem argumento sit accipienda. Consilium hujus parabolae igitur eo spectavit, ut cultores Iesu Christi de periculis futuri temporis vitandis, et de fide in profitenda, vel adeo propaganda ipsius religione admonerentur. Facile enim accidere poterat, ut haud pauci ex iis, qui ipsi nomen dederant, sensim sensimque ad pravos Iudaeorum mores imitandos impelli se paterentur, ut turpi se traderent securitati, ut, amore patrii soli ducti, opportunitatem, ab urbe Hierosolymitana fugiendi, negligerent, ut a religione christiana deficerent, et a calamitatibus belli, suo tempore erupturi, opprimerentur. Iesus igitur iis, ad quos locutus est, commendavit vigilantiam, ne similes fierent virginibus illis incautis, quae, quia oleum iis de-

erat,

k) V. *Mofche* l. 1.

l) Laudandi in primis sunt *Michaelis* (l. mem. p. 235. ff.) et *Mofche* (l. mem. to. I. p. 61. ff.)

erat, sponso non poterant obviam ire, et quae ob hanc suam imprudentiam a convivio nuptiali sunt exclusae. Commendat iis vigilantiam, ut, simulac de exercitus romani impetu in Iudaeos certiores fierent, salutem suam confulerent ac sese conferrent in fugam. Consilium igitur parabola de decem virginibus spectat eodem, quo admonitio Christi cap. XXIV, 15 — 18. est referenda. Hanc autem admonitionem haud fuisse supervacaneam, docuit eventus. Nam qui huic admonitioni reliquerunt locum, periculo belli liberati, ceteri contra ejus vi obruti et oppressi sunt.

Huic explicationi, hactenus propositae, duo objicit *Kuinoel m)*, quae non possum praeterire silentio. Primum enim monet, particulam *τοτε* hoc loco significare *olim*, *aliquando*, non *tunc*; neque adeo hanc particulam ea, quae sequuntur, accurate copulare cum iis, quae praecesserint. Non enim probabile esse, Iesum ea omnia, quae c. XXIV. et XXV. leguntur, uno tenore dixisse, imo potius eum a discipulis haud dubie interrogando fuisse interpellatum. Quod mihi quidem secus videtur. Nam quod ad particulam *τοτε* attinet, equidem non nego, eam saepius significare *olim*, *aliquando*; sed haec significatio tum demum admittenda est, ubi oratio-

m) Pericopae evangel. vol. II. p. 141.

orationis contextus aliam et consuetam non patitur, et imprimis, ubi unum temporis momentum opponitur alteri, velut 1 Cor. XIII, 12. In eo autem, quem tractamus, loco nihil est, quod nos moneat, Iesum initio cap. XXV. aliud tempus voluisse designare, quam quod c. XXIV. innuerat. Accedit, quod particula *τοτε* in utroque capite saepius occurrit, et semper eam habet significationem, quam ei tribuendam esse existimo. Cur ergo hanc c. XXV, 1. relinquendam esse putemus? Nec de eo mihi persuaderi possum, quod *Kuinoel* contendit, non omnia, quae cap. XXIV. et XXV. leguntur, uno tenore a Iesu dicta esse videri; sed eum a discipulis interrogando interpellatum, interrogationes tamen ab evangelista fuisse omissas. Nam etsi negari non potest, Iesum interdum interpellatum et interrogationes esse omissas: tamen in ea oratione, quae cap. XXIV. et XXV. continetur, nulla deprehendo interpellationis vestigia. Nihil in ea est, quod abruptum atque abscisum videri possit; sed omnes sententiae arctissime inter se cohaerent. Exemplum colloquii, quod Iesus habuit cum Nicodemo, Io. III., et ad quod *Kuinoel* provocat, ut mea quidem est opinio, huc trahi non potest. In hoc enim colloquio manifesta interpellationis signa insunt, siquidem quae a v. 14. sequuntur, non cohaerent cum praecedenti oratione, ut adeo credibile sit,

unam

unam alteramve interrogationem Nicodemi a Ioanne fuisse praetermissam. Sed ubi sunt talia interpellationis vestigia in ea oratione Christi, quam Matthaeus c. XXIV. et XXV. nobis exhibuit? Tota igitur haec oratio uno tenore habita esse videtur; et si hoc est, particula *τοτε* eam habere debet vim, quam ei inesse statui.

Alterum, quod doctissimus *Kuinoel* huic explicationi opponit, repetitum est a parabola sequenti de talentis, v. 14—30. n). Hanc enim parabolam, ait, non commode aliter explicari posse, ac de praemiis poenisve in altera vita exspectandis: Iesum ergo his duabus parabolis voluisse sibi quasi viam munire ad descriptionem ultimi adventus ad iudicium extremum, quae inde a v. 31. legatur. Haec sane speciose dicta sunt. Vtramque parabolam de decem virginibus et de talentis artiffime inter se cohaerere, manifestum est. Finita enim priore Iesus illico v. 14. sic pergit: *Ωσπερ γαρ ανθρωπος αποδημων εκαλεσε τας ιδιαις δευλας*, cet. Ex quo clarum est, utramque parabolam ad unum idemque temporis momentum esse referendam. Iam si certum esset, posteriorem non nisi de praemiis poenisve futurae vitae explicari posse atque adeo ad iudicium spectare extremum:

n) loco supra laud.

mum: sane etiam prior eodem referri deberet. Verum enim quod pro certo habetur, id, mea quidem opinione, maxime incertum est. Si summa parabola de talentis respicitur et ab inani opera eorum abstinetur, qui singulas comparationum partes anxie persequi et omnes ad vivum refecare student: facile intelligemus, consilium hujus parabola in eo positum esse, ut Iesus cultores suos, quos ante oculos habuit, ad bene collocandas animi dotes adhortaretur. Si haec adhortatio duntaxat ad apostolos pertinuit, profecto nobis haud supervacanea debet videri. Alios enim ex his amplioribus, alios tenuioribus animi dotibus fuisse praeditos, quis eat inficias? Vnumquemque autem eorum, in primis post abitum Christi in coelum, obligatum fuisse ad religionem ejus in his terris pro virili propagandam, ut, postquam respublica Iudaeorum exstincta esset, ampliorem in ecclesia christiana provinciam administrare remque christianam augere posset, itidem negari non debet. Nec est, quod quis objiciat, vix potuisse quempiam inter apostolos similem esse tali servo, qualis v. 24 — 28. describitur. Quid enim? si haec descriptio non ad partes parabola praecipuas, sed ad ejus exornationem pertinet? Hoc si statuitur, parabola, et quae in ea proponitur adhortatio ad praestandam fidem haud inepte ad apostolos poterit referri. Verum ne opus quidem est, sic statue-

statuere. Nam praeter apostolos etiam alios cultores Iesu Christi eo tempore, cum sermones illos haberet, qui Matth. XXIV. et XXV. leguntur, in monte olivarum affuisse, admodum credibile est, in primis propterea, quod Iesus hos, qui aderant, tam graviter hortatus est, ut sibi a pseudoprophetis et pseudochristis diligenter caverent, c. XXIV, 5. 23—26. Quis est, qui sibi persuadeat, tali admonitione opus fuisse apostolis? Quis credat, hos eo procedere potuisse dementiae, ut alium quempiam haberent pro messia? Alios autem Christi cultores in periculum potuisse incidere, ne a callidis impostoribus ad partes suas sollicitarentur, nemini mirum videbitur *v*). Itaque si Christus parabolam de talentis non tantum apostolis, sed aliis etiam discipulis et sectatoribus proposuit, consilium et argumentum hujus parabolae offendet neminem, licet ea ad excidium Hierosolymorum, non ad iudicium extremum referatur. Omnes omnino voluit edocere, quam necessarium esset, ut unusquisque virium suarum modulo ad adjuvandam rem christianam sapienter uteretur, omnemque fugeret segnitiem, inconstantiam et perfidiam.

B 2

v) V. *Mosche* l. 1. to. III. p. 2036. f. ubi etiam aliae causae proferuntur, quare credi oporteat, Iesum tunc temporis praeter apostolos alios habuisse auditores.

diam. Quo magis enim verendum erat, ne plures ex iis, qui tum eum pro messia habebant, jam ante bellum judaicum et ipso belli tempore ab eo deficerent et ob metum vexationum ad patriam redirent religionem, eo magis consentaneum fuit, ut graviter eos ad fidem fervendam excitaret. Nihil igitur est, quod impediatur, quo minus etiam parabolam de talentis ad tempus belli judaici, per se quidem valde calamitosa, sed rei christianae gloriosa, spectare putemus. Quod autem praecipuum est et omnem tollere poterit dubitationem, est similis parabola de homine quodam nobili, servis suis decem minas credente, Luc. XIX, 11—27. Haec parabola a Iesu proposita est ante, quam ultimum Hierosolyma venerat. Cum Hierichunte ad Zachaeum, publicanum quemdam, divertisset atque audientibus iis, qui illuc confluxerant, dixisset, se eo venisse consilio, ut homines, turpiter errantes, doctrinae suae cognitione imbueret: multi suspicati sunt, eum nunc Hierosolyma profecturum, et proximo festi tempore regnum messianum solemni modo esse occupaturum, v. 1—11. Sed cum hi regnum exspectarent terrenum vanaque tenerentur spe: parabolam iis proposuit de homine quodam nobili genere nato, in distantem regionem proficiscente, et ante abitum servis suis decem committente minas. Quo consilio haec dixerit, nemini obscurum est. Omnes fere

fere interpretes probe intellexerunt, parabolam hanc non ad iudicii extremi, sed ad belli iudaici tempora esse referendam; siquidem in hoc bello religio christiana amplissimam reportavit victoriam, acerrimi ejus hostes profligati et cultores ejus novis aucti sunt beneficiis p). Igitur si non potest dubitari, quin haec parabola, in qua non minus, quam in illa de talentis, tum praemiorum, tum poenarum futurarum mentio fit, ad tempus belli iudaici pertineat, cur hanc eodem trahi posse inficiemur? Haec quidem ad solvendas *Kuinoli* dubitationes sufficere videbuntur.

Sed ad hanc, quam tuendam suscepi explicationem *secundo loco* non minorem, credo, vim habet formula, qua Iesus usus est: ὁμοιωθήσεται ἡ βασιλεία των ζρανων, Matth. XXV, 1. In explicando nomine βασιλεία των ζρανων, (quod non differt a nominibus βασιλεία των ζρανων et βασιλεία των ιησων, s. χειρων,) valde inter se differunt interpretes, modo latiore ei tribuentes notionem, modo angustiore. Si certa esset *Koppii q)* sententia, statuentis, per hoc nomen in omnibus N. T. locis intelligendum esse *solemnem aliquam regni messiani inaugurationem,*

B 3

seu

p) V. *Michaelis* I. I. p. 474. f.

q) *Excurs. I. ad epist. ad Theff.*

seu gloriosum illud regnum Christi, quod cum reditu ejus e coelis conjunctum adhuc expectatur, caussa sane caderem. Sed quam parum haec explicatio omnibus N. T. locis conveniret, a pluribus viris doctis demonstratum est r). Ex aliorum igitur sententia βασιλεία των ζωντων in libris N. T. universe est regnum messianum, h. e. nova religionis forma, a Iesu constituta; modo teneamus, hoc nomen nunc latiori, nunc angustiori sensu accipi solere. Praecipue autem notandum est, formulam βασιλεία των ζωντων, s. ζεζ in omnibus parabolis a Iesu propositis latiore habere significationem et semper de regno messiano universo esse accipiendam. Nam in talibus parabolis partim indolem et naturam religionis, partim futura ecclesiae suae fata depingere studuit; numquam autem, quod sciam, unice felicitatis vel miseriae in altera vita expectandae habuit rationem. Secus quidem sentit Kuinoel s), quippe qui ad Matth. XX, 1. provocat, statuitque, βασιλείαν των ζωντων h. l. esse regnum Christi post mortuorum in vitam reditum ab eo inaugurandum, in quo ii, qui hae in vita doctrinam

r) V. in primis Lang in libro: Zum nützl. Gebr. des W. A. Tellerisch. Wörterb. to. IV. p. 69. ff.

s) l. m. to. I. p. 132. et to. II. p. 142.

nam ipsius amplexi sint, eamque vita factisque expresserint, summa felicitate ornari debeant. Sed hanc explicationem seriei orationis minus convenire autumo. De hac igitur breviter dispiciendum erit. Petrus nimirum ex magistro quaesivit, quaenam ipsi et reliquis apostolis, qui religionis causa omnia reliquissent, expectanda essent praemia, c. XIX, 27. Procul dubio spem habuit, fore, ut, quoniam primi fuissent Iesu discipuli et cultores, praemiis ornarentur plane singularibus et eximiis. Hanc immodestiam castigaturus Iesus respondit: multos, qui primi essent, ultimos, et multos ex ultimis primos esse futuros, v. 28—30. Tum subjunxit parabolam de quodam patrefamilias, diversis diei horis mercenarios ad colendam vineam conducente et post absolutum opus diurnum singulis eandem constituyente mercedem, c. XX, 1—16. Hanc parabolam eo spectasse, ut apostoli monerentur, se non ideo, quia primi fuissent Iesu discipuli et sectatores, praecipua sperare debere praemia, in dubium vocari non poterit. Etenim hoc Iesus ipse in fine his declarat verbis: *Sic ultimi erunt primi, et primi erunt ultimi: nam multi quidem religionem profitentur; sed pauci eximia sunt dignitate.* Iesus igitur indicare voluit, posse etiam eos, qui religionem ipsius serius essent amplexi, praecipuis, imo vero majoribus dignos haberi praemiis, quam eos, qui

qui prius ei nomen dedissent ^t). Si de consilio parabolae sic statuendum est, facile perspicitur, formulam βασιλεία των ζωνων latiori sensu, h. e. de universo regno messiano esse accipiendam. Nam etsi non nego, Iesum in primis cogitasse de praemiis in altera vita sperandis: tamen ex tota comparatione, quam instituit, clarum est, eum simul ad eos respexisse, qui ecclesiae suae commodis vel per longius, vel per brevius temporis spatium essent inservituri. Vt Deum paterfamilias, sic vineam ecclesiae, mercenarios doctoribus et sociis ecclesiae comparavit, cet. Sunt quidem, ut in aliis parabolis, ita etiam in hac, partes quaedam, quae tantum ad exornationem pertinent, velut denarius, mercenariis constitutus, et rei domesticae procurator, qui singulis tribuit mercedem. Sed haec et alia facile distinguuntur a momentis praecipuis, quibus scilicet demittis nulla amplius foret parabola. Atque inter ea, quae praecipua sunt, pertinent paterfamilias, vinea, mercenarii, variis diei horis conducti, et mercedis distributio. Quid autem cum vinea comparatur? Gloriosum Christi regnum cum ea comparari non posse, apertum est; siquidem qui in hoc regnum ingrediuntur, jam in
hac

^t) V. librum a me editum: Materialien zu Kanzelvortr. über die Sonntags- und Feiert. Evangel. vol. II. p. 169, ff.

haec vita dignos se fecerunt praemiis, 2 Cor. V, 10. Relinquitur ergo, ut ecclesiam Christi cum vinea comparatam esse statuamus. Si res ita se habet, *παροιμία των εργατων* in parabola de mercenariis de regno messiae universe erit explicanda. Atque hoc modo in omnibus omnino parabolis Christi, quotquot in libris evangelistarum leguntur, illa formula est intelligenda. Nec aliter intelligi poterit in parabola de decem virginibus, cum praesertim non habeamus causam idoneam, cur Iesum a perpetua consuetudine dicendi, in parabolis regnante, discessisse, existimemus.

Tertio denique loco vel ipse modus, quo Iesus in parabola de decem virginibus de adventu suo loquitur, indicare videtur, adventum ad iudicium extremum intelligi non posse. Non in universum cultores suos ad vigilantiam ob adventum suum excitat, sed auditores, h. e. apostolos aliosque fortasse discipulos his compellat verbis: *vigilate igitur, siquidem nec tempus, nec horam nostis*, v. 13. Iisdem prope verbis usus est ante, cum, ut satis superque notum est, de adventu suo ad puniendam Iudaeorum nationem loqueretur, c. XXIV, 42. coll. Marc. XIII, 33. 37. In fine igitur parabolae de decem virginibus duntaxat repetit admonitionem supra propositam. Porro ita loquitur de adventu suo,

C

ut

ut significare videatur, eum vivis adhuc istis hominibus, qui cum ipso erant, contingere posse, quod quidem de adventu suo ad puniendam Iudaeorum impietatem jam Matth. XXIV, 34. Marc. XIII, 30. Luc. XXI, 32. recte statuerat, de adventu autem ad iudicium extremum statui non debebat. Si in parabola de decem virginibus hunc voluisset ab auditoribus suis intelligi, nae hos ipse induxisset in eundem errorem, in quo plures illo tempore versatos fuisse, compertum habemus. Sed quis est, qui hoc suspicetur? Iesus denique adhortatus est auditores, ut se ad adventum ipsius pararent. Nam illud *γεννησεται* Matth. XXV, 13. alio loco c. XXIV, 44. sic exprimitur: *γινωσθε ετοιμοι*. Qua ratione homines illius temporis ad adventum Christi ad poenas de Iudaeis sumendas se parare potuerint debuerintque, haud obscurum est. Sed peculiaris modus, ad iudicium se parandi extremum, non habet locum. Qui vitam vivit praeceptis divinis consentaneam et unoquoque temporis momento paratus est ad supremum obeundum diem, is sane etiam semper paratus erit ad iudicium extremum, Ebr. IX, 27. Cur igitur Iesus cultores suos excitaverit, ut praecipue ad hoc iudicium, non ad mortem se componerent, difficile erit ad perspicendum. Scio quidem, Paulum 1 Theff. V, 1. ff. non minus, quam Petrum 2 epist. III, 3. ff. lectoribus suis

fuis tales propofuiffe exhortationes, quae eo fpectarunt, ut fe ad iudicium extremum rite pararent. Sed hoc ideo factum effe videtur, quia apoftoli hujus iudicii tempus plane ignorarunt idque fortaffe propinquum fore arbitrati funt. Iefum autem ab hac opinione alienum fuiffe, omnes feiunt.

Haec igitur funt praecipua, quae me adducunt, ut credam, parabolam de decem virginibus non ad iudicium extremum, etiam nunc futurum, fed ad iudicium de iudaica gente agendum, effe referendam.

Sed jam de alio, et quidem primo Iefu Chriftri in has terras adventu, cujus memoriam his diebus renovare jubemur, pauca dicenda funt, vosque, Cives cariffimi, ad hos dies pie celebrandos eftis excitandi. Vos igitur cum omnibus iis, qui in Iefu Chriftri nomine gloriantur, per feftum ejus natale etiam beneficiorum, ab ipfo in omne humanum nomen collatorum, grato recordabimini animo, et quavis opportunitate, pietatem veftram tum augendi, tum confpicuam faciendi, diligenter utemini. P. P. fer. I. nat. Iefu Chr. clbcccxcviii.

(L. S.)

...tales propositas exhortationes, que eo spectant
ut se ad pudicitiam extremam rite parant. Sed hoc
...tales esse videtur, quia apud nos
...tales propositas in se fortasse propinquam
...tales esse videntur, sed non ad hanc opinionem
...tales esse videntur.

...tales esse videntur, que eo spectant
ut se ad pudicitiam extremam rite parant. Sed hoc
...tales esse videntur, quia apud nos
...tales propositas in se fortasse propinquam
...tales esse videntur, sed non ad hanc opinionem
...tales esse videntur.

...tales esse videntur, que eo spectant
ut se ad pudicitiam extremam rite parant. Sed hoc
...tales esse videntur, quia apud nos
...tales propositas in se fortasse propinquam
...tales esse videntur, sed non ad hanc opinionem
...tales esse videntur.

(L. 8)

Fe 1924!

VDAB

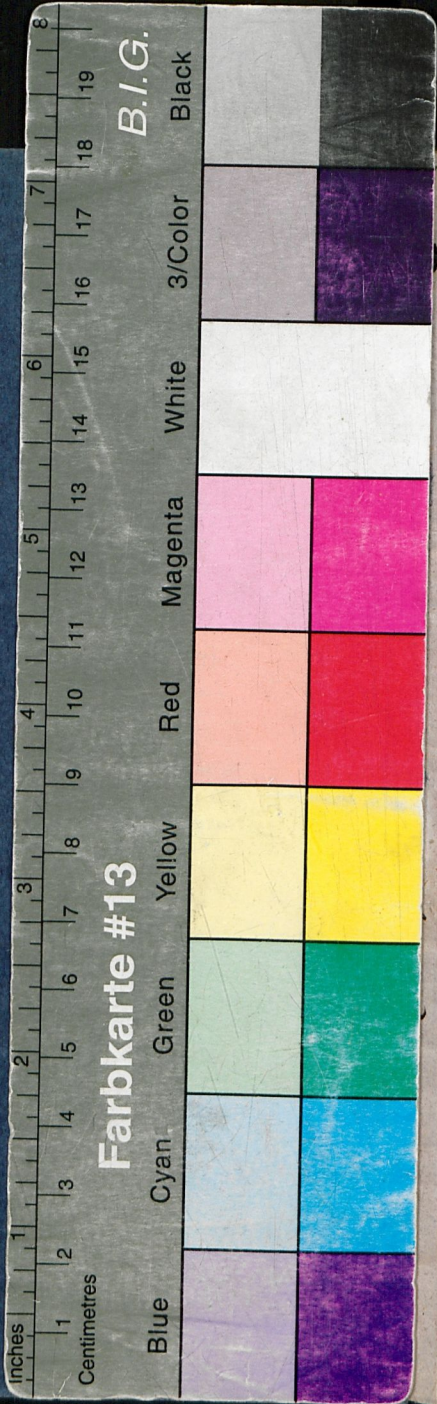
ULB Halle

3

006 625 673

12 F E S T V M
IESV CHRISTI NATALE

PIE CELEBRANDVM

AMPLISSIMI SENATVS ACADEMICI
AVCTORITATE

INDICIT

D. IOANNES GVILELMVS RAV

THEOL. PROF. P. O. ECCLES. PALAEOPOLIT. PAST.

ET ILL. GYMNAS. SCHOLARCHA

1914. 2376

*Quo consilio Iesus Christus parabolam de decem virginibus
Matth. XXV, 1—13. proposuerit, anquiritur.*

To 1724
ERLANGAE

TYPIS A. E. IVNGE MDCCXCVIII